

Fylkesmannen i Vest-Agder

Landbruksavdelingen

Saksbehandler: Ole Steffen Gusdal
Tlf.: 38 17 61 88

Deres ref.: 10.07.2014
Vår ref.: 2014/3799

Vår dato: 15.09.2014
Arkivkode: 461.4

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.:	Doknr.:
Mottatt: 16 SEPT 2014	
Saksønr.:	Ark.:
Kopi:	Avskr.:

Innspill til forslag til forskrift for tilskudd for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg

Vi viser til brev datert 09.07.2014 fra Landbruks- og matdepartementet.

Fylkesmannen bad Lister nyskaping, som har arbeidd for å etablere biogassanlegg, om å komme med innspill til høringsforslaget. Fylkesmannen slutter seg til deres innspill i vedlagte brev datert 12.09.2014.

Kort oppsummert er våre kommentarer:

1. Det er positivt at det gis tilskudd til levering av biogassanlegg. Det bidrar til å redusere utslipp av klimagasser. Videre stimuleres det til næringsutvikling i landbruket og til kontakt mellom landbruket og andre næringer.
2. Det stilles spørsmål om hvordan vanninnholdet i husdyrgjødsel kan måles på en rasjonell og kostnadseffektiv måte. Dersom dette ikke er mulig, bør alternative løsninger etableres. I tilfeller hvor det er etablert et varig samarbeid mellom sentralt biogassanlegg og gårdsbruket, kan for eksempel dyreslag og dyretall legges til grunn.
3. Forskriften legger i liten grad til rette for investeringer i infrastruktur og driftsopplegg for mer rasjonell leveranse som kan stimulere til at ordningen blir aktuell for flere gården. Eksempler på dette kan være tilskudd til etablering av felles lager for husdyrgjødsel, felles rørinfrastruktur mellom gårder og biogassanlegg og samarbeid om tankvogn/ bil.

Med hilsen

Unni Svagård (e.f.)
Fung. landbruksdirektør

Ole Steffen Gusdal
fylkesagronom

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

Kopi til:
Lister nyskaping Stasjonsgata 26 4580 LYNGDAL

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

E-post: postmottak@lmd.dep.no

Lister 12. september 2014

Innspill til forslag til forskrift for tilskudd for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg

Lista bondelag har gjennomført et forprosjekt for å undersøke mulighetene for å etablere et biogassanlegg som tar imot husdyrgjødsel fra flere bønder på Lista. Arbeidet var støtta av Fylkesmannen i Vest-Agder, Sørlandets kompetansefond og Listerfondet. Lister nyskaping AS bidro med prosjektledelse. (Mer om arbeidet og sluttrapport på nettstedet www.lister.no.) Det er på denne bakgrunn at vi kommer med innspill til forslaget til forskrift for tilskudd for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg.

Det er bra at det gis tilskudd til levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg. I tillegg til å bidra til å redusere utslipp av klimagasser, stimulerer dette til næringsutvikling i landbruket og bedre kontakt mellom landbruket og andre næringer.

Forskrifta legger opp til endring i dagens tilskuddsordning gjennom at tilskuddet ikke lenger blir gitt per tonn levert husdyrgjødsel, men at det differensieres mellom ulikt innhold av vann i gjødsla. Det er lett å ha forståelse for prinsippet bak dette. Dagens ordning belønner gardbrukere som blander mye vann i gjødsla, enten denne innblandinga skyldes driftsopplegg eller spekulasjon i ordninga. Også sett ut fra hensynet til klima og miljø, er det ønskelig med minst mulig vann i gjødsla før den er transportert fram til biogassanlegget. På den andre sida vil forslaget til forskrift belønne gardbrukere som bruker mye strø.

I konseptet som Lista bondelag har arbeidet med, vil et biogassanlegg ta imot gjødsla fra flere bruk. For noen bruk er det aktuelt å transportere gjødsla og biorest i nedgravde rør mellom bruket og biogassanlegget. For andre er transport med egen traktor og tankvogn aktuelt. I noen tilfeller er tankbil et bedre alternativ. Med andre ord er infrastrukturen som gardbrukerne må benytte for å levere gjødsla og motta biorest, svært variert. Noen har gjødsellager som egner seg godt, andre må gjøre større investeringer i ombygging og nybygg. Et gjennomgående problem for mange er tilgang til gjødsellager som holder ubehandla (ikke avgassa) gjødsla og biorest fraskilt. Noen gardsbruk har et driftsopplegg og teknisk utstyr som gjør det enkelt å samarbeide med et biogassanlegg. Lange avstander, dårlig veinett, utslitt utstyr og lite hensiktsmessig driftsbygning kan gjøre slikt samarbeid veldig vanskelig for andre.

Ut fra det vi har skissert her, ser vi for oss to utfordringer med forslaget til forskrift:

- Hvordan skal vanninnholdet i gjødsla måles eller beregnes?
Dersom det finnes rimelig og lett tilgjengelig utstyr som kan måle dette i sann tid i det

gjødsla leveres inn på biogassanlegget, så er jo denne utfordringa langt på vei løst. Hvis ikke, ser vi for oss at det fort kan bli et kostbart og tungvint system både for gardbrukere og for operatør av biogassanlegget.

- Hvordan kan tilskuddet stimulere til bedre logistikk og gode løsninger? Forslaget til forskrift stimulerer til leveranse av husdyrgjødsel fra garder som allerede har egne infrastruktur og driftsopplegg. På slike garder kan tilskuddet dekke kostnader og merarbeid med transport og ekstra handtering. For garder med et svært gunstig utgangspunkt, kan det til og med gi økonomisk gevinst å levere husdyrgjødsel til et biogassanlegg. Forskrifta legger i liten grad til rette for investeringer i infrastruktur og driftsopplegg for mer rasjonell leveranse og stimulerer til at ordninga blir aktuell for flere gardar.

Innspill

Dersom det ikke finnes gode, rimelige og lett tilgjengelige løsninger for å beregne vanninnhold i husdyrgjødsel, må det etableres alternative løsninger som på en enkel måte beregner hvor stort tilskuddet skal være. I tilfeller hvor det er etablert et varig samarbeid mellom sentralt biogassanlegg og gardbruker, kan for eksempel dyretallet legges til grunn.

Det er ønskelig om forskrifta i større grad legger til rette for investeringer i infrastruktur og hensiktsmessige driftsopplegg. Eksempler på dette kan være tilskudd til etablering av felles lager for husdyrgjødsel og biorest, røyrinfrastruktur mellom gardar og biogassanlegg og samarbeid om tankvogn/-bil. Det er ønskelig at denne forskrifta bidrar til investeringer som stimulerer til at flere kan levere husdyrgjødsel og at denne leveransen skjer mest mulig ressurseffektivt og klima-/miljøvennlig. Et virkemiddel for å få til dette, er at tilskudd ikke kun gis per mengde husdyrgjødsel levert til biogassanlegg.

Med vennlig hilsen

Liv Birkeland
Prosjektleder i Lister nyskaping